

N:o 74.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1872, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om tryckning af Bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag.

(R. A.)

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 191) af Herr *Sven Nilsson* i Österslöf, under erinran derom, att riksståndens protokoll för samtliga riksdagarne från och med år 1809 äro tryckta, med undantag endast af Bondeståndets för tiden från den 25 Oktober 1809 till riksdagens slut den 2 Maj 1810, hemställt, att Riksdagen måtte anvisa Ett tusen Riksdaler Riksmünt såsom förslagsanslag för tryckning af nämnda stånds protokoll under riksdagen 1809 och 1810. Motionären har härvid upplyst att, ehuru de ifrågavarande protokollen från riksdagens början den 1 Maj 1809 till och med den 25 derpåföljande Oktober blifvit tryckta, äfven dessa ytterst sällan kunna erhållas i fullständigt skick. De otryckta delarne af dessa protokoll afsåge dock ett så viktigt moment i svenska folkets politiska lif, att denna defekt icke borde finnas. Vål vore både de tryckta och de handskrifna protokollen tillgängliga uti Riksdagens bibliotek, men som högst få kunde begagna tillfället att der läsa dem, ansåge motionären, att de borde göras tillgängliga för en större allmänhet.

För att komma i tillfälle att, så vidt ske kan, uppgifva den ungefärliga kostnad, som bifallandet af motionärens förslag skulle komma att medföra, har Stats-Utskottet dels derom infordrat yttrande från fullmäktige i Riksgälds-kontoret, dels ock, genom jemförelse mellan omfån-

get af de redan tryckta delarne af ifrågavarande protokoll och hvad deraf ännu är otryckt, sökt derom bilda sig ett eget omdöme. Utskottet har dervid funnit, att de skrifna protokollen för hela tiden från och med början af Maj 1809 till och med riksdagens slut den 2 Maj 1810 utgöres af tio band, af tillhopa omkring 7,500 skrifna blad, utaf hvilka icke fullt en tredjedel, omfattande tiden från den 1 Maj till och med den 25 Oktober 1809, äro tryckta i tre oktavband med s. k. fraktur eller svensk stil; och innehåller

första bandet	718 tryckta sidor,
andra bandet	1,146 » » och
tredje bandet	616 » »

eller tillhopa 2,480 tryckta sidor,

motsvarande således 155 tryckta ark.

Enligt en utaf fullmäktige i Riksgälds-kontoret aflemnad kostnadsberäkning, som blifvit uppgjord af en sedan längre tid tillbaka vid verkställigheten af tryckningsarbeten för Riksdagens och Riksgälds-kontorets räkning mycket anlita boktryckare, har den otryckta delen af protokollet beräknats komma att uppgå till omkring 350 ark, ifall dertill begagnades samma stilar och format, som för de redan tryckta delarne. Då likväl endast några få exemplar utaf dessa sednare numera lära finnas i behåll, synes det Utskottet som skulle, derest Riksdagen beslutar att någon tryckning af Bondeståndets ifrågavarande protokoll bör verkställas, densamma böra omfatta såväl de otryckta som de tryckta delarne af dessa protokoll. I sådant fall skulle tryckningen af protokollen för hela riksdagen med enahanda stilar och i samma format, som de redan tryckta delarne, komma att uppgå till omkring 505 tryckta ark. Om deremot till tryckningen begagnades en något tätare stilsort, hvarigenom, enligt Utskottet förevisadt prof, ett ark skulle komma att i samma format inrymma $1\frac{1}{3}$:dels ark af den redan tryckta texten, komme hela arbetet att utgöra högst 380 tryckta ark, och om marginalen gjordes något mindre, så att hvarje ark inrymde $1\frac{1}{2}$ ark af den redan tryckta texten, skulle verket kunna inskränkas till omkring 337 tryckta ark.

Beträffande upplagens storlek anser sig Utskottet böra upplysa, att 150 exemplar icke allenast vore fullt tillräckliga för den kostnadsfria utdelning af dylika handlingar, som för närvarande eger rum, utan äfven lemnade tillgång att deraf för framtida behof förvara åtminstone 20 exemplar. För bestämmande af huru mycket derutöfver behöfde tryckas, torde vara lämpligt, att arbetet utbjudes till subscription mot ett visst pris, icke öfverstigande hvad som nu af prenumeranter betalas

för hvarje tryckt ark af Riksdagens protokoll. Om antalet subskribenter antages till 100, skulle upplagan alltså komma att utgöras af 250 exemplar, hvilket Utskottet anser vara det minsta, som bör tryckas. Skulle deremot ett större antal subskribenter erhållas, borde naturligtvis upplagens storlek i förhållande derefter ökas.

Under iakttagande, att den otryckta delen af protokollen måste utskrifvas för att begagnas vid tryckningen, men att korrekturläsningen borde verkställas efter sjelfva original-protokollen, skulle kostnaden för samtliga protokollens tryckning och häftning m. m. i en upplaga af 250 exemplar icke komma att öfverstiga följande approximativa beräkning, nemligen:

för tryckning af 380 ark à 17 R:dr	R:mt R:dr	6,460: —
» 190 ris papper à 3 R:dr	» »	570: —
» korrekturläsning à 3 R:dr	» »	1,140: —
» afskrifning af det otryckta manuskriptet	» »	400: —
» häftning i 9 band à 36 öre bandet, 3 R:dr 24 öre, eller för 250 exemplar	» »	810: —
tillhopa R:mt R:dr		9,380: —

Då Utskottet, lika med motionären, anser det vara önskligt att sådana riksdagshandlingar befordras till trycket, genom hvilkas offentliggörande en allmännare kännedom kan vinnas rörande ifrågavarande viktiga period, har hos Utskottet fråga uppstått, om icke, i sammanhang med tryckningen af Bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag, äfven Konstitutions-Utskottets protokoll samt betänkanden och memorial för samma riksdag, hvilka sednare nu endast undantagsvis äro särskildt tryckta, men till en del finnas på spridda ställen intagna uti riksståndens protokoll, jemväl borde i tryck utgifvas. Utskottet har föreställt sig, att sådant skulle, utan någon synnerlig tillökning i kostnaden för tryckningen af Bondeståndets protokoll, kunna verkställas, om Konstitutions-Utskottets handlingar trycktes i ett särskildt band samt dessa handlingar trycktes allt efter som desamma förekomma i protokollen, då någon sättning af denna del utaf Konstitutions-Utskottets handlingar icke behöfde ega rum, utan stilarne kunde, omedelbart sedan de blifvit begagnade för protokollens tryckning, derifrån ombrytas för att användas vid tryckning af Konstitutions-Utskottets handlingar.

Efter af sakkunnig person uppgjord ungefärlig beräkning skulle Konstitutions-Utskottets samtliga handlingar, om de trycktes med den här ofvan omförmälda tätare stilen, af hvilken $1\frac{1}{3}$ ark motsvarar 1 ark

utaf de redan tryckta delarne af Bondeståndets protokoll, komma att omfatta omkring 30 ark. Utaf dessa torde omkring 18 tryckta ark ingå i Bondeståndets protokoll, och för dessa 18 ark behöfdes ingen annan kostnad, än den för stilarne ombrytning samt för tryckningen och papperet dertill. Kostnaden kunde i följd häraf beräknas sålunda:

för ombrytning och tryckning af 18 ark à 6 R:dr	R:mt R:dr	108: —
» sättning och tryckning af 12 ark à 17 R:dr	» »	204: —
» 30 ris papper à 3 R:dr	» »	90: —
» korrekturläsning å 12 ark à 3 R:dr	» »	36: —
» d:o å 18 ark à 1 R:dr	» »	18: —
» häftning i ett band à 35 öre bandet, för 500 exemplar	» »	175: —
	tillhopa R:mt R:dr	631: —

Om härtill lägges den beräknade kostnaden för tryckning af Bondeståndets protokoll

» »	9,380: —
-----	----------

skulle hela kostnaden komma att utgöra R:mt R:dr 10,011: — hvilken summa dock torde komma att något ökas, ifall, såsom Utskottet föreställer sig, arbetet skall förses med register.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Utskottet hemställa, det Riksdagen måtte besluta uppdraga åt fullmäktige i Riksgälds-kontoret att genom lämplig person på Riksgälds-kontorets bekostnad låta ombesörja tryckning af ej mindre Bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag, än ock samma Riksdags Konstitutions-Utskotts protokoll, betänkanden, utlåtanden och memorial jemte öfriga dithörande handlingar; under iakttagande,

a) att Konstitutions-Utskottets protokollsutdrag, betänkanden och utlåtanden m. m. tryckas samtidigt med Bondeståndets protokoll, så att stilarne, så vidt ske kan, må genom ombrytning begagnas för tryckning såväl af sistnämnda protokoll, som af Konstitutions-Utskottets handlingar;

b) att noga tillses, dels att alla i riksståndens protokoll intagna handlingar från nämnda Utskott blifva tryckta, dels att den i dessa protokoll intagna ordalydelsen af Konstitutions-Utskottets memorial m. m.

följes, när dessa handlingar i samtliga ståndens protokoll äro lika;

c) att såväl Bondeståndets protokoll som Konstitutions-Utskotts-handlingarne förses med register;

d) att, innan upplagans storlek definitivt bestämes, inbjudning till subskription utfärdas särskildt å Bondeståndets protokoll och särskildt å Konstitutions-Utskotts-handlingarne, dervid priset bestämes efter samma grunder, som äro gällande vid prenumeration å Riksdagens protokoll;

e) att upplagans storlek icke må understiga 250 exemplar af Bondeståndets protokoll och 500 exemplar af Konstitutions-Utskotts-handlingarne, med rättighet för fullmäktige att derutöfver öka upplagan, om subskriptionen anses dertill föranleda;

f) att tryckningen skall verkställas i ungefärligen samma format, som de öfriga riksståndens protokoll vid ofvannämnda riksdag samt med s. k. Corpus frakturstil af den beskaffenhet, att ett tryckt ark rymmer minst $1\frac{1}{3}$ ark af de redan tryckta delarne utaf Bondeståndets protokoll vid samma riksdag;

g) att anbud i vanlig ordning infordras af dem, som vilja åtaga sig tryckningens verkställande; samt

h) att originalhandlingarne icke må till boktryckaren utlemnas, utan bör manuskriptet i mån af tryckningens fortgång utskrifvas, hvaremot vid korrekturläsningen originalhandlingarne böra begagnas.

Stockholm den 26 April 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.
